

“No és que m’agrada: és que m’apassiona, el teatre”

Albena Teatre és una companyia emblemàtica al País Valencià. Ara reestrena ‘Besos’, el seu gran èxit, té tres obres fent gira i ja prepara nou espectacle. En parlem amb Toni Benavent (l’Alcúdia, Ribera Alta, 1961), l’home que en duu la producció i que n’és, de fet, la meitat de l’ànima.

Albena celebrarà aviat vint anys i abans ja éreu teatrer. D’on us ve l’impuls inicial?

—Un germà de ma mare feia teatre *amateur* al poble, l’Alcúdia, i jo de tant en tant anava a veure aquells espectacles. Tot i que eren molt senzills, supose que ho vaig relacionar amb la festa: em contaven una història divertida i, a més, era una excusa per a eixir una nit de dissabte.

—**Bona cosa.**

—Sí. I poc després, a 13 o 14 anys, fèrem un grup amb els amics, La Colla Teatre. Vàrem muntar peces que apareixien a la col·lecció “El Galliner”: *El retaule del flautista*, *La terra es belluga* o aquella *La pau retorna a Atenes*, de Rodolf Sirera. Va durar cosa de deu anys. I llavors vaig conèixer Carles Alberola, que és d’Alzira i que va baixar un dia a veure una obra.

—**I ja va estar.**

—Ell estudiava econòmiques i havia començat també art dramàtic. Va participar en alguns dels projectes de La Colla. Després, en fi, allò va deixar de funcionar, jo vaig continuar treballant al negoci familiar i Carles va deixar econòmiques i es va centrar en l’art dramàtic: va fer els primers espectacles professionals a L’Horta Teatre —*O tu o res*, *Viu com vullgues*, *Nit i dia*... I per voltes que pega

la vida, mira tu, un dia jo vaig deixar el negoci familiar, buscava a veure on clavava el nas per a treballar i em cridaren de Moma Teatre.

—**Roda el món i torna al Born!**

—Hi havia entrat a treballar per tres mesos i m’hi vaig quedar sis anys! Hi vaig portar la gestió, la producció, les gires... un poc la direcció tècnica de la companyia. Va ser la meua entrada en terreny professional, el meu doctorat, per a dir-ho d’alguna manera, al costat de Carles Alfaro i de tot l’equip. I n’estic molt satisfet. Trobe que és una de les companyies més grans que hem tingut. I Alfaro, com a director i també com a escenògraf és extraordinari. Per cert: molts dels espectacles que hem fet després a Albena són espais escènics de Carles Alfaro.

—**Besos mateix, no?**

—Exacte. O aquest altre que ara girem, *Que tinguem sort*. Per exemple. Un luxe.

—**I com vàreu passar del Moma a aquest Alberola-Benavent que és Albena?**

—Jo era allà, posant també en funcionament la sala, quan es presentà Carles Alberola: recuperàrem un projecte del qual havíem parlat però que d’entrada era un somni, allò de dir que algun dia tindrem una companyia professional. I

va arribar Carles i es va fer. No teníem diners, no teníem ajudes però es va fer.

—**Per on vàreu començar?**

—Per *Curriculum*, un monòleg molt senzill on ja hi havia tot el que vindria després: el va escriure Carles amb Pasqual Alapont, Carles mateix l’interpretava i el dirigia, i Alapont hi feia d’ajudant de direcció. El tècnic ja era Marcos Orbezo, el cap tècnic que tenim encara, el de tota la vida. En això som, de fet, una companyia molt familiar. I el dissenyador ja va ser Enric Solbes. De fet, fins que [una pausa] va faltar, havia fet tot el disseny gràfic de les produccions d’Albena. També ens havíem conegut a l’època de La Colla. La sintonia amb ell era total. Ja veus, en tot cas, que començarem amb una cosa molt menuda, però que ja era el tipus d’espectacle característic d’Albena, amb l’humor i les ganes d’arribar al públic i la idea de fer equip i empresa familiar, artesanal que ens ha caracteritzat.

—**Com vàreu traçar la línia que havíeu de prendre? Ens imaginem Carles Alberola i Toni Benavent asseguts, parlant i decidint no farem Shakespeare sinó això?**

—[Riu.] Una mica és això. Arriba un moment que dius i per què no fem la nostra companyia per a portar a escena el teatre que volem i que ens agrada? Doncs avant. Tu escriuràs i dirigiràs, i en alguns casos actuaràs, i en uns altres buscarem algun director o intèrprets o alguna història que ens interesse, però sempre de teatre contemporani, que arribi a la gent i que tinga coses a dir. I jo m’encarregaré de gestionar, de la direcció d’empresa o la producció i el màrqueting.

—**Divisió de papers.**

—Carles és com la pota artística i jo sóc la pota més empresarial. Tot i que jo no entendria estar en una empresa així si no m’apassionara. No dic que m’agrada, sinó que m’apassiona, el teatre. És una cosa molt especial. De la mateixa manera, també Carles fa d’empresari o de productor. Vull dir que tots dos tenim una part de l’altre. Sempre arribem a un punt de trobada que compartim.

—**Com definiu l’estil Albena?**

—Potser és humor amb un punt agredolç, a voltes. Perquè passa que, més enllà de fer riure, que és important, volem contar històries. No n’hi ha prou de dir una frase concreta que

“Carles Alberola és la pota artística i jo sóc la pota empresarial. Però tots dos tenim una part de l’altre”

provoque la riulla. Tot això ha d'estar al servei d'alguna cosa. Jo ho definiria dient que Carles, a més d'escriure amb humor, de buscar la connexió amb el públic, vol que els personatges tinguin ànima, que siguin creïbles, que arriben a l'espectador i els puga reconèixer. Perquè ell parteix molt de la realitat, per a fer ficció. Això no lleva l'humor, però li dona eixe punt que fa que siga un poc com la vida, on ni tot és blanc ni tot és negre.

—**Com es crea un espectacle Albena? Com es prenen les decisions?**

—Bé, ix. I també té molt a veure amb les necessitats, les possibilitats que funcione, tot. Per exemple, ara és molt complicat de fer res que tinga més de tres o quatre actors. Som una empresa menuda, familiar, i estem obligats després a tenir una quantitat alta de representacions perquè, si no, no ens podem mantenir. I compte amb l'escenografia, també, que ha d'estar mesurada. Evidentment, si alguna volta tenim una coproducció, podem estirar un poc més. A *Kafka i la nina viatgera* (l'adaptació teatral de Guillem Jordi Graells d'una novel·la de Jordi Sierra i Fabra), que hem fet amb una companyia basca i una de gallega, tenim l'escenografia de Montse Amenós, la responsable, per exemple, d'*Antaviana* o *Nit de Sant Joan*, de Dagoll Dagom. Sempre mirem què podem fer i cap a on anem.

—**I compagineu.**

—És clar. Intentem compaginar-ho amb la pulsio creativa. Que Carles té tres o quatre idees? Doncs mirem quina encaixa més amb les circumstàncies. Que no és fàcil. El cas és que ens porte feina, que puguem tirar endavant. Perquè si deixem d'existir com a empresa s'acaba tot, el que podem fer i el que no podem fer. Mentre existim, tot és possible. I sempre intentem, sense fer res que siga fora de les nostres possibilitats, escoltar la part del cor que diu de què tinc ganes de parlar. Permanentment tenim idees i projectes al calaix. Potser s'han començat a forjar fa cinc o sis anys i potser n'hi ha que no veuran la llum. No se sap mai.

—**Ens avanceu què hi ha ara sobre la taula?**

—Ara mateix, un projecte escrit per Carles i un altre en què faria d'actor. I també anem fent voltes al nou espectacle d'Albena. Probablement ja

EL TEMPS "Més enllà de fer riure, que és important, volem contar històries"

el podrem presentar a final d'any. De moment, però, no me'n faces dir res, perquè en sabem ben poc.

—**I, mentre aneu girant *Que tinguem sort, Art i Kafka i la nina viatgera*, torna Besos.**

—Correcte. És l'espectacle més representat de la companyia, el que més ens demana la gent. Supose que, com que quan als instituts es fa teatre contemporani valencià, ix, hi ha molta gent que n'ha sentit parlar. I qui l'ha vist, en molts casos hi vol tornar. Perquè és divertit. I perquè té escenes jo diria que brillants. Una de les meues favorites és aquella que et posa tota una vida en instantànies, resumida en quatre minuts. És fantàstica. I fa morir de riure. Crec que parlar de l'amor i el desamor, amb humor i amb

trossos de cançons que formen part de la memòria col·lectiva, el fa un espectacle molt llaminer. En uns moments difícils com aquests, hem decidit de recuperar-lo. Ni que siga per a fer-lo en llocs concrets. Serà a València, per tant, a El Musical, i després a cinc o sis poblacions que ja anem emparaulant. Però sols el tindrem actiu des de final d'abril fins a final de juliol.

—**Ja heu dit: "moments difícils". La crisi és com una ombra que plani sobre els nostres caps...**

—Ai, és molt complicat, perquè jo no vull queixar-me, no m'agrada el plany. Però al món de la cultura sempre ha estat difícil viure i treballar i tenir una continuïtat. D'acord que hi ha hagut, també sempre, unes altres realitats, que

no són les de la majoria de treballadors de la cultura. Em referesc al que passa al palau de les Arts o a les grans produccions que es fan a Sagunt, per exemple, quan funcionava, i que eren... això: una altra realitat. Que se situa a anys llum de la nostra. I no parle d'Albena, ara, sinó de tots, de les companyies professionals valencianes en general.

—**Moments durs...**

—Si ja vivíem, la majoria dels professionals del teatre i la música i les arts plàstiques i l'escriptura, amb més pena que glòria, ara que encara tenim pendents de cobrar les ajudes del 2011, ara que ens han retallat el 50% de les ajudes (les que no cobrem... en fi), ara que ha baixat alarmentment la programació dels ajuntaments i que, a més, triguen a pagar... què vols que et diga? A més, fa la sensació que n'hi ha per temps. Quan començà, a l'AVETID [Associació Valenciana d'Empreses de Teatre i Dansa], de la qual sóc un dels vice-presidents, deïem, com es deia en general: compte, que ve un temps complicat, s'ha de mirar com aguantem dos o tres anys. I ens pre-

“L'estat del benestar és, evidentment, sanitat i educació. Però també cultura”

pararem. Però, és clar, han passat eixos anys i resulta que les coses continuen empitjorant...

—**Cal subvenció per a la cultura?**

—L'estat del benestar és, evidentment, sanitat i educació. Però també cultura. Acaba essent les senyes d'identitat d'un poble, fa que la gent pense més, que siga més sensible... Cultura és l'educació permanent d'una societat saludable. No pots deixar-la de banda, deixar que es finance només del que se'n venga, perquè quedaràs limitat als grans espectacles de masses. I algunes voltes sí, però segur que no sempre seran els més adequats o els més interessants. Una bona cultura, una cultura democràtica exigeix que hi haja

de tot. Crec que és un deure dels governs protegir i vetllar per la cultura.

—**Sou el productor, la part més material de la companyia. Però hi afegiu més ingredients.**

—Abans potser hi havia una imatge del productor i empresari teatral que, com un clixé, sovint funciona com a contrapunt del creatiu: és l'home del puro a qui enfrontar-se, només interessat a estar amb les coristes i fer molts diners. Potser fa moltes dècades va existir, i potser encara hi és, aquest personatge, però la majoria de gent que conec i que es dedica a la gestió i la producció estan preocupats per oferir bons espectacles, per aconseguir que el públic s'ho passe bé. I per fer funcionar les naus culturals, diguem-ne, els equips que les menen (actors i tècnics i de tot), fer que continuen i que tinguen un rumb, aconseguir que tota la gent que és dalt del vaixell pugui treballar i viure dignament. I, cosa també molt important, sentir-se satisfeta i orgullosa del que fa. És la meua part d'utopia, aquesta.

Núria Cadenes

ENHORABONA ALS FINALISTES!

Millor Espectacle de Teatre

La avería. Avance Producciones Teatrales S.L., Entrecajas Producciones Teatrales S.L. **Todos eran mis hijos.** Producciones Teatrales Contemporáneas, S.L. **Veraneantes.** Teatro de La Abadía, Kamikaze Producciones, S.L.

Millor Espectacle de Teatre Musical

Avenue Q. Avenida Q Teatro, S.L. **Forever Young.** Factoria d'Espectacles S.L., Olympia Metropolitana, Smedia S.L. **La barraca del zurdo.** Lavi e Bel

Millor Espectacle de Dansa

Belmonte. Gelabert Azzopardi **Cuando yo era...** Eva Yerbabuena Ballet Flamenco **Somorrastró.** Trànsit Dansa, Ajuntament de Mataró **Tris Tras.** 10 & 10 Danza S.L.

Millor Espectacle Infantil

Cyrano de Nueva Orleans. Uroc Teatro **El fantástico viaje de Jonás el espermatozoide.** El espejo negro Angel Calvente **Geronimo Stilton, el musical del Regne de la Fantasía.** Focus, S.L., Grup 62

Millor Autor Teatral en Castellà

Alfredo Sanzol. *Días estupendos* **Fernando Arrabal.** *Fando y Lis* **Jordi Galcerán.** *Burundanga*

Millor Autor Teatral en Català o Valencià

Carles Alberola. *Que tinguem sort!* **Josep Mª Benet i Jornet.** *Dues dones que ballen* **Pere Riera.** *Desclassificats*

Millor Autor Teatral en Euskera

Galder Pérez. *Antartikako Lorea* **Mikel Losada, Lander Otaola y Galder Pérez.** *Sekula bai!* **Jokin Oregi y Patxo Tellería.** *Larria, kutsakorra, mendebaldekoa*

Millor Autor Teatral en Gallec

Avelino González, Artur Trillo y María Ordóñez. *Pelos na lingua* **Roberto Salgueiro.** *Memoria de Helena e María* **Santiago Cortegoso.** *0,7% Molotov*

Millor Adaptació d'Obra Teatral

Claudio Tolcachir. *Todos eran mis hijos* **Fernando Sansegundo Álvarez.** *La avería* **Miguel Del Arco.** *Veraneantes*

Millor Composició Musical per a Espectacle Escènic

Albert Guinovart. *Agost* **Arnau Vilà.** *Veraneantes* **Carles Santos.** *Belmonte*

Millor Coreografia

Cesc Gelabert. *Belmonte* **Eva Yerbabuena.** *Federico según Lorca* **Israel Galván.** *La curva*

Millor Director d'Escena

Alfredo Sanzol. *Días estupendos* **Blanca Portillo.** *La avería* **Miguel del Arco.** *Veraneantes*

Millor Director Musical

Alejandro Cruz Benavides. *La barraca del zurdo* **Alicia Lázaro.** *Danza da Morte / Dança da la Muerte* **Manu Guix.** *Geronimo Stilton, el musical del Regne de la Fantasía*

Millor Escenografia

Alejandro Andújar. *Días estupendos* **Andrea d'Odorico.** *La avería* **Eduardo Moreno.** *Veraneantes*

Millor Figurinista

Ana López. *Veraneantes* **Antonio Belart.** *Un tranvía llamado deseo* **Elisa Sanz.** *La avería*

Millor Disseny d'Il·luminació

Juanjo Llorens. *Veraneantes* **Pedro Yagüe.** *La avería* **Juan Gómez Comejo (A.A.I.).** *La caída de los dioses*

Millor Actriu Protagonista

Ana Lizarán. *Agost* **Barbara Lennie.** *Veraneantes* **Vicky Peña.** *Un tranvía llamado deseo*

Millor Actor Protagonista

Asier Etxeandia. *La avería* **Carlos Hipólito.** *Todos eran mis hijos* **Israel Elejalde.** *Veraneantes*

Millor Actriu de Repartiment

Carmen Machi. *Falstaff* **Elisabet Gelabert.** *Veraneantes* **Lidia Otón.** *Veraneantes*

Millor Actor de Repartiment

Álex Casanovas. *Un tranvía llamado deseo* **Carlos Canut.** *Truca un inspector* **Cristóbal Suárez.** *Veraneantes* **Ernesto Arias.** *Veraneantes*

Millor Intèrpret Femenina de Dansa

Carmen Werner. *Ni ogros ni princesas* **Eva Yerbabuena.** *Federico según Lorca* **Olga Pericet.** *Rosa, metal y ceniza*

Millor Intèrpret Masculí de Dansa

Antonio Najarro. *Suite Sevilla* **Cesc Gelabert.** *Belmonte* **Israel Galván.** *La curva*

Millor Empresari o Productor Privat d'Arts Escèniques

Animalario. *Penumbra* **Focus, S.L.** *Truca un inspector; Visca els núvis; Desclassificats; Pluja constant; L'illa dels monzons* **Kamikaze Producciones S.L.** *Veraneantes*

Comença la segona ronda de votacions
Vota abans del 31 de març a
www.premiosmax.com

Una iniciativa de

